

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Τρίτην, 20^{ῆν} Ἰουλίου/2^{ῶν} Αὐγούστου 2022, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἑορτὴ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου, ἥτοι τοῦ ἐκ θέσβης καταγομένου.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ἀντλοῦσα ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, κυρίως ἐκ τῶν βιβλίων τῶν Βασιλειῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Καινῆς, ἐκ τῶν Εὐαγγελίων καὶ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, ἀναμιμνήσκειται ὅτι ὁ προφήτης Ἡλίας εἶναι «ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος, τῶν προφητῶν ἢ κρηπὶς, ὁ δεύτερος Πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ», εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος «ἀποδιώκει νόσους καὶ καθαρίζει λεπρούς», ὁ καταρρίψας διὰ τῆς προσευχῆς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατασφάξας τοὺς Ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης τοῦ ἐν τῷ Καρμηλίῳ ὄρει θυσιαστηρίου, ὁ μὴ θανὼν ἀλλ' ἀναληφθεὶς ἐπὶ πυρίνου ἄρματος εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐπιρρίψας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἐλισσαῖον, ὁ ὁποῖος περιεπάτησεν ἐπ' αὐτὴν καὶ διέσχισεν τὸν Ἰορδάνην.

Πρὸς τιμὴν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐτελέσθη εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν αὐτοῦ, τὴν κειμένην μεταξὺ Ἱεροσολύμων καὶ Βηθλεέμ, Ἐσπερινὸς ἀφ' ἑσπέρας καὶ θεία Λειτουργία τὴν πρωΐαν, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καπιτωλιάδος κ. Ἡσυχίου, συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου, Ἀγιοταφιτῶν Ἱερομονάχων, τοῦ Ἀρχιμανδίτου π. Μελετίου, τῶν ἐφημερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου π. Φάραχ καὶ π. Χάδερ καὶ ἄλλων Ἀραβοφώνων Πρεσβυτέρων ἐξ Ἱεροσολύμων, Βηθλεέμ, Μπετζάλλας καὶ Χωρίου τῶν Ποιμένων, ψαλλούσης τῆς χορωδίας τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου καὶ μετεχόντων πιστῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνω πόλεων, παρουσίᾳ τῆς ἐκπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου κ. Ζαχαριουδάκη Χριστίνης.

Εἰς τὸ Κοινωνικὸν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ προεξάρχων Ἀρχιερεὺς Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ἡσύχιος ἐξεφώνησε τὸ κήρυγμα τοῦ Μακαριωτάτου, ἔχον ὡς ἔπεται:

“Χωρητικὸν δοχεῖόν σε, θείου Πνεύματος ἔγνωμεν, ἄγγελον ἐν γῆ, πῦρ ζήλου θείου πνέοντα, δυσσέβειαν τρέποντα, καὶ βασιλεῖς ἐλέγχοντα, χρίοντα προφήτας, Ἡλιοῦ καὶ αἰσχύνης, συγκόπτοντα μαχαίρα, ἱερεῖς· διὰ τοῦτο, βοῶμέν σοι· Μελλούσης ἡμᾶς αἰσχύνης ρῦσαι», ἀναφωνεῖ ὁ ὕμνωδὸς τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ καὶ προσκυνηταί,

Ἡ πανέορτος μνήμη τῆς ἐν οὐρανοὺς πυρφόρου ἀναβάσεως τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου, συνήθροισεν ἡμᾶς σήμερον ἐν τῷ πανσέπτῳ Ναῷ, ἵνα εὐχαριστιακῶς δοξάσωμεν τῷ τοῦτον δοξάσαντα Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας διακρίνεται διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα ἔνθεον καὶ κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον αὐτοῦ, ὡς διατυπώνει τοῦτο ὁ ὕμνωδὸς αὐτοῦ λέγων: «Ἡλίας ὁ ζηλωτὴς καὶ τῶν παθῶν αὐτοκράτωρ... οὗτος γάρ ἐν σώματι ἄγγελος καὶ ἄσαρκος ἄνθρωπος δέδεικται τοῖς κατορθώμασιν...».

Τά ποικίλα κατορθώματα τῆς προφητικῆς δράσεως τοῦ Θεοβίτου Ἡλία κατέστησαν αὐτόν «Ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ» κατά τήν μαρτυρίαν τῆς εἰς Σαρεπτά τῆς Σιδωνίας χήρας γυναικός: «Καί εἶπεν ἡ γυνή πρός Ἡλιοῦ· ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι σύ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καί ρῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν», (Γ΄ Βασιλ. 17,24). Τοῦτο ἐξ ἄλλου ἐπιβεβαιοῖ καί ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς λέγων περί Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου: «καί αὐτός (ὁ Ἰωάννης) προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καί δυνάμει Ἡλιοῦ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπί τέκνα καί ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαόν κατεσκευασμένον», (Λουκ. 1,17).

Ἐρμηνεύοντες τό χωρίον τοῦτο, ὁ μέν Ζιγαβηνός λέγει: «Πνεῦμα μέν ὠνόμασε [ἡ Γραφή] τό πνευματικόν χάρισμα, δύναμιν δέ τήν ἐνέργειαν. Λέγει γοῦν, ὅτι καί τό χάρισμα καί τήν ἐνέργειαν ἔξει τοῦ Ἡλιοῦ». Ὁ δέ Ἰωριγένης ἐπισημαίνει: «Οὐ γάρ ἐν ψυχῇ Ἡλιοῦ φησιν· οὐ γάρ ἦν μετεμψύχωσις. Ἀλλ' ἐν πνεύματι καί δυνάμει Ἡλιοῦ. Ἦν γάρ ἐπί τόν Ἡλίαν πνεῦμα καί δυνάμεις, εἴτ' οὖν πνευματικόν χάρισμα, ὡσπερ καί ἐπί ἕκαστον τῶν προφητῶν. Τό οὖν πνεῦμα, ὅπερ ἦν ἐν Ἡλίᾳ, γέγονεν ἐν Ἰωάννῃ... τό ἐν πνεύματι... ἐν τῷ προφητικῷ λέγει χαρίσματι».

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος ἐπικαλεῖται ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ τόν Προφήτην Ἡλίαν ὡς παράδειγμα τῆς δυνάμεως τῆς προσευχῆς λέγων: «Πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς ἡμῖν, καί προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μή βρέξαι, καί οὐκ ἔβρεξεν ἐπί τῆς γῆς ἐνιαυτούς τρεῖς καί μῆνας ἕξ· καί πάλιν προσηύξατο, καί ὁ οὐρανός ὑετόν ἔδωκε καί ἡ γῆ ἐβλάστησε τόν καρπόν αὐτῆς», (Ἰακ. 5, 16-17).

Ὁ Συναξαριστής τοῦ μεγαλυνύμου προφήτου ἡμῶν λέγει ὅτι «ὁ ὑπέρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ζῆλος τοῦ Ἡλιοῦ συγκρίνεται πρός τό πῦρ· καί ὁ λόγος αὐτοῦ εἰς διδασκαλίαν καί ἔλεγχον πρός λαμπάδα καιομένην· ἐκ τούτου ἔλαβε καί τήν ἐπωνυμίαν ζηλωτής». Κινούμενος ὑπό τοῦ ἐνθέου αὐτοῦ ζήλου ὁ Ἡλίας ἤλεγξεν αὐστηρῶς τήν ἀσέβειαν, δηλονότι τήν εἰδωλολατρίαν, ἀλλά καί τήν παρανομίαν τῶν ἀρχόντων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ.

Ἀξιοσημεῖωτον τό γεγονός τῆς ὑπό τοῦ δικαίου Ἡλιοῦ καταβιβάσεως πυρός ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπί τό Καρμήλιον ὄρος, ἔνθα κατέκαυσε τήν πρός τόν Θεόν θυσίαν αὐτοῦ, ἐνώπιον παντός τοῦ λαοῦ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ Ἁγίαι Γραφαί: «καί ἀνεβόησεν Ἡλιοῦ εἰς τόν οὐρανόν καί εἶπεν...· ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου ἐν πυρί, καί γνώτω ὁ λαός οὗτος, ὅτι σύ εἶ Κύριος ὁ Θεός καί σύ ἔστρεψας τήν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω. Καί ἔπεσε πῦρ παρά Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καί κατέφαγε τά ὀλοκαυτώματα ... καί τούς λίθους καί τόν χοῦν ἐξέλειξε τό πῦρ· καί ἔπεσε πᾶς ὁ λαός ἐπί πρόσωπον αὐτῶν καί εἶπον· ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεός, αὐτός ὁ Θεός», (Γ΄ Βασιλ. 18,35,37,38,39).

Προσέτι δέ ὁ Θεοπέσιος Ἡλίας ἔσχισε τό ρεῦμα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καί διέβη αὐτός καί ὁ μαθητής αὐτοῦ Ἐλισσαῖος διά ξηρᾶς καί ἐν ᾧ συνελάει μετ' αὐτῶν ἀρπαγεῖς αἰφνιδίως ὑπό πυρίνου ἄρματος ἀνελήφθη «ὡς εἰς τόν οὐρανόν, τούτέστιν εἰς τόν ἀέρα καί ἐκεῖθεν εἰς τόπον, ὅπου μόνον ὁ Θεός γνωρίζει», (Δ΄ Βασιλ. 2,11).

Καί τοῦτο, διότι, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής: «Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τόν οὐρανόν, εἰ μή ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου», (Ἰωάν. 3,13).

Ὁ προφήτης Ἡλίας, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν μεταξύ τῶν

προφητῶν καὶ τῶν δικαίων τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, δηλονότι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁρθῶς ἐλέχθη ὅτι οὗτος ὁμοιάζει μέ τας μεγάλας προσωπικότητας τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Προδρόμου καὶ θεωρεῖται τύπος Χριστοῦ. Ὁ Ἥλιος ἐμφανίζεται μετὰ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ ἐν τῷ ὄρει Θαβώρ. Ὁ Ἥλιος καὶ ὁ Πρόδρομος ἀναγνωρίζονται ἀμφοτέροι θερμοὶ καὶ αὐστηροὶ κήρυκες μετανοίας.

Ὁ θεσβίτης Ἥλιος μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Προφήτου Μαλαχίου ὡς κήρυξ μετανοίας πρὸ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ: «καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἥλιον τὸν θεσβίτην, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρός πρὸς υἱόν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἐλθῶν πατάξω τὴν γῆν ἄρδην,... λέγει Κύριος Παντοκράτωρ», (Μαλαχίου 4, 5-6).

Ὁ θεσπέσιος Ἥλιος, ὡς πολλάκις ἐπεβεβαίωσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, θά ἔλθῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ὅπως ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς κατὰ τὴν πρώτην παρουσίαν «ὁ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἥλιοῦ», (Λουκ. 1,17), ἵνα ἐπιστρέψωσιν καρδίας τέκνων ἐπὶ πατέρων διὰ τοῦ κηρύγματος τῆς μετανοίας, (Πρβλ. Ματθ. 13, 13-17 καὶ Ματθ. 11, 2-14).

Ἐρμηνεύων τούς ὡς ἄνω λόγους ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει: «Ὡσπερ ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, διεκήρυττε λέγων: ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ (Ματθ. 3,3), οὕτω καὶ ὁ θεσπέσιος Ἥλιος ἐγγύς ὄντα [τὸν Κύριον] διακηρύττει τότε, καὶ ὅσον οὐδέπω παρεσόμενον [= ἐν ᾧ ἀκόμη δὲν ἔχει ἔλθει], ἵνα κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ».

Ἡμεῖς, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, οἱ τιμῶντες τὴν πάνσεπτον μνήμην τοῦ ἁγίου Προφήτου Ἥλιοῦ, τοῦ θεσβίτου, τοῦ ἔχοντος μεγάλην παρρησίαν παρὰ τῷ θεῷ καὶ Πατρὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, παρακαλέσωμεν τὴν μεσιτείαν αὐτοῦ σὺν ταῖς πρεσβείαις τῆς Ὑπερευλογημένης Δεσποίνης θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ μετὰ τοῦ ὑμνωδοῦ εἴπωμεν: «Ρήματι ζῶντι ἔκλεισας, οὐρανὸν ὑετίζοντα, ρήματί σου νῦν, πνευματικῶς διάνοιξον, τὰς πύλας μοι δέομαι, τῆς μετανοίας Ἄγιε, πέμπων τῇ ψυχῇ μου, κατανύξεως ὄμβρους, καὶ σῶσόν με βοῶντα· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερψοῦτε, Χριστόν εἰς τούς αἰῶνας».

Ἀμήν, ἔτη πολλά!”

Τὴν Ἀρχιερατικὴν Συνοδείαν καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ἐδεξιώθη εἰς τὸ ἡγουμενεῖον ὁ φίλεργος καὶ ἐπιμελής ἐπιστάτης τῆς Μονῆς Μοναχὸς Ἀχίλλιος τῇ δὲ μεσημβρίᾳ παρετέθη τῇ Ἀρχιερατικῇ Συνοδείᾳ ἐόρτιος τράπεζα.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας